

«Hva blir konsekvensene hvis vi alltid gir oss selv mål vi er ganske trygge på å nå?» spør Dag Svihus.

☒ JON INGEMUNDSEN

Hva blir følgene hvis næringslivet ikke tvinges til kutt?

STAVANGER: Selvsagt kunne noen ha regnet på hva det vil «koste» for næringslivet å strekke seg mot et modig mål på 80 prosent reduksjon av utslipp, men skal vi ikke heller, som i USA, regne på hva det betyr hvis vi ikke gjør noe?

Dag Svihus

Listekandidat for Stavanger Arbeiderparti

Harald Minge, adm. dir. i Næringsforeringen i Stavanger-regionen, stiller i Aftenbladet 26.11. mange spørsmål. Spørsmålene stiller han til politikerne som vil ha 80 prosent reduksjon av utslipp som mål for Stavanger fram mot 2030.

Har det noen hensikt?

Det han først vil ha svar på er om det er gjort en konsekvensutredning på hva 80 prosent vil bety for næringslivet. I USA slapp myndighetene for et par dager siden en rapport om hva klimændringene vil bety for det amerikanske næringslivet og innbyggerne. Det er svært dystert lesing. Hvis USA ikke klarer å gjøre noe med klimautfordringene, vil tapene for næringslivet være astronomiske og med flere nuller enn Minge er vant med. Tilbake til Stavanger. Selvsagt kunne noen ha regnet på hva det vil «koste» for næringslivet å strekke seg mot et modig mål på 80 prosent reduksjon. Men har det egentlig noen hensikt? Skal vi ikke, som i USA, regne på hva det betyr hvis vi ikke gjør noe?

Fiks det
Hvis jeg ikke husker feil ble det gjort «konsekvensutredninger» før røykeloven kom. Barer, restauranter og utesteder ville gå konk umiddelbart. De gjorde ikke det. De nye kravene fra myndighetene, med Høybråten og KrF i spissen, var en velsignelse for oss alle. Det samme skjedde da myndighetene, først og fremst i business-staten California, satt knallharde krav for bilutslippene. De spurte ikke bilprodusentene om hva det ville koste dem. I stedet sa de i god rettedølsk stil: «Fiks det!»

Industrien snudde seg raskt. De utviklet ny katalysator teknologi. De bedrev innovasjon over en lav sko. Ikke fordi de ville. Men fordi de måtte. Her lokalt hører vi om store entreprenører som er godt i gang med å se på utslippsfrie anleggsmaskiner. For 10 år siden trodde man at «konsekvensene» av avgiftsfri-tak kanskje ville føre til 50.000 elbiler inne 20 år. Norge fikk 50.000 elbiler for to-tre år siden, og passerer nå 100.000.

Til slutt vil jeg stille næringslivet et par velmente spørsmål:

- Hva blir konsekvensene av at vi ikke tvinger næringslivet og oss selv til å være så innovative og handlekraftige som vi overhodet er i stand til?
- Hva blir konsekvensene hvis vi alltid gir oss selv mål vi er ganske trygge på å nå?

Anmerking: Mandag 26. november vedtok bystyret med 41 mot 26 stemmer at klimagassene i Stavanger kommune skal ned med 80 prosent innen 2030. Frp, FNB, Pp og Høyre (utenom fire representanter, deriblant ordføreren) stemte imot. Kanskje det burde få konsekvenser til neste valg.

Vern om historiens plass i norsk skole

Knud Helliesen

Stavanger

NY LÆREPLAN: Det er nå lagt ut skisser til nye læreplaner i norsk skole. Fagfornyelsen skal gjøres «relevante for framtida», og innholdet skal forandres radikalt.

Klassekampen har hatt en lang serie om de nye planene under overskriften «Historien på skraphaugen». Kritikken

mot læreplanene har nettopp vært at de historiske delene reduseres i fag som norsk, engelsk, KRLE, samfunnsfag og historie.

Skolen skal bli mer relevant for fremtiden, samtidig med at historisk stoff reduseres.

Skolens oppgave er å orientere om vår tid, og forberede oss på det som skal komme, men kan det gjøres uten å beskrive de lange linjer – kronologien og

årsakssammenhenger – som fører frem til vår tid!

Mange snakker i dag om «historieløshet», burde ikke skolen kjempe mot den og heller legge vekt på bakgrunnen for vår tid – da trengs det konkret kunnskap om fortidens hendelser!

Lærere og lektorer i grunnskolen og den videregående skole, og skolepolitikere – nå må dere være våkne og verne om historiens plass i norsk skole!

Ønsker Naturvernforbundet å avvikle næringen?

Bård Misund

Havøkonom, Handelshøgskolen ved UiS

OPPDRETTSNÆRINGEN: De siste ukene har det vært en frisk debatt i både i Aftenbladet, og i nordnorske aviser, som dreier seg om oppdrettsnæringen bør tvinges inn i lukkede anlegg, enten på sjø eller på land. Naturvernforbundet (NVF) skriver i sitt siste innlegg at å tvinge oppdrettsnæringen over i lukkede anlegg er ensbetydende med en avvikling av norsk lakseoppdrett.

Her har NVF unektelig et poeng. Hvis ikke lukkede anlegg er økonomisk forsvarlig, kan det å stille krav om at den bør inn i lukkede anlegg på litt lengre sikt, og spesielt i landbaserte anlegg, faktisk bety en styrt avvikling av oppdrettsnæringen. Med de negative konsekvenser det har for samfunnet i form av tap av arbeidsplasser, skatteinntekter, osv.

Investeres milliarder

NVF er nok altfor kategoriske og pessimistiske når det gjelder hva en kan gjøre, og faktisk gjør, for å løse miljøutfordringene i havbruk. Det er et stort mulighetsrom, fra

Naturvernforbundet er altfor kategoriske og pessimistiske når det gjelder hva en kan gjøre, og faktisk gjør, for å løse miljøutfordringene i havbruk.

innovasjoner i driften i åpne anlegg i den ene enden, til lukkede anlegg i den andre. Det investeres milliarder i teknologi som kan gi lavere miljøeffekter. Et viktig og spennende satsningsområde er oppdrett av stor-smolt på land, hvor det nå gjøres store investeringer i Rogaland. En spennende nyvinning er Stingray sin luselaser som skyter ned lusens mens den sitter på laksen.

Andre satser på forebyggende teknologi. I Rogaland, har Proactima en teknologi som kan forutse luseangrep i et oppdrettsanlegg flere dager før det skjer. Dette lusevarselet gir store muligheter for å sette i gang forebyggende tiltak, fiskvelferdsvennlige og uten bruk av kjemikalier, for å hindre at lusens kommer i kontakt med laksen. Vår forskningsgruppe ved UiS undersøker de økonomiske konsekvensene av disse forebyggende tiltakene.

Løsninger som luselaseren og lusevarselet vil redusere behovet for kjemikalier, mekanisk behandling og rensesk. Dette er kun to av utallige muligheter hvor en kan utviklet høyteknologiske løsninger for å redusere miljøkonsekvensene fra havbruk. Her kan Rogaland utmerke seg. Stavanger har, sammen med Bergen, nylig blitt utpekt av nyhetsgruppen Reuters som et.

Veivalget

Politikerne i nye Stavanger står derfor overfor et veivalg. Skal de satse på en styrt avvikling av havbruk slik som NVF foreslår. Eller skal de prøve å legge til rette for utvikling av teknologi som sikrer bærekraftig vekst? Statsminister Erna Solberg ønsker at Norge skal være ledende på bærekraftig vekst i havnæringene. Bærekraftig vekst handler om å finne de gode, innovative løsningene.